

Dne 31. března v Českých Budějovicích

Nemocnice České Budějovice si připomíná 30 let od první úspěšné replantace prstu v jižních Čechách

Před třiceti lety se v českobudějovické nemocnici uskutečnila první úspěšná replantace palce ruky po amputačním poranění. Šlo o první operaci tohoto druhu nejen v nemocnici, ale vůbec v celém Jihočeském kraji. V té době zvládala tyto vysoce specializované výkony pouze dvě pracoviště v republice – v Praze a Brně.

Od této první operace uplynuly tři dekády, během nichž tým lékařů z Oddělení plastické chirurgie provedl více než 400 úspěšných replantací prstů, rukou, končetin, skalpu nebo ucha. Tyto výkony jsou nejen technicky mimořádně náročné, ale i unikátní – dávají pacientům šanci získat zpět něco, co by jinak bylo nenávratně ztraceno.

„Operace trvají často mnoho hodin, většinou v noci nebo o víkendech. Vyžadují sehraný operační tým, speciální nástroje, operační mikroskop a perfektní zvládnutí mikrochirurgické techniky. Pocit, že jsme vrátili život do části těla, která byla oddělena, je nepopsatelný,“ říká primář Oddělení plastické chirurgie prim. MUDr. Vladimír Mařík, který replantační program v Nemocnici České Budějovice před 30 lety založil.

Nemocnice České Budějovice je dnes jedním ze tří replantačních center v České republice. Díky přítomnosti traumacentra můžeme pacientům nabídnout komplexní ošetření. Na základě zkušeností s replantacemi se zde navíc rozvinul také mikrochirurgický program přenosu volných laloků – transplantace tkání, při nichž je pacient zároveň dárce i příjemce. Tyto výkony pomáhají při rekonstrukcích po úrazech, nádorech nebo při rekonstrukci prstů u žen po onkologické léčbě.

„Ročně provedeme několik desítek takových složitých rekonstrukcí, čímž pomáháme i dalším odbornostem při řešení komplikovaných stavů a defektů,“ doplňuje MUDr. Pavel Kurial. *„Díky mikrochirurgii jsme mohli úspěšně ošetřit i závažná poranění velkých cév u malých dětí.“*

Za 30 let vznikla v nemocnici řada výjimečných příběhů. K těm nejzajímavějším patří například dvě úspěšné replantace skalpu (prim. MUDr. Mařík, MUDr. Kurial), unikátní replantace ucha u 9letého chlapce prezentovaná i na mezinárodní úrovni (prim. MUDr. Mařík, MUDr. Kurial), nebo záchrana ruky po úplné amputaci u 11leté dívky se současným poraněním pánve (prim. MUDr. Mařík). Tým dále provedl replantaci celého prstu u 15měsíčního dítěte (MUDr. Kurial), replantaci nohy nad kotníkem u mladého muže (prim. MUDr. Mařík) nebo v jeden den replantace prstů u dvou různých pacientů (MUDr. Votruba).

Replantační tým tvoří od roku 1995 prim. MUDr. Vladimír Mařík, od roku 2001 MUDr. Pavel Kurial, od roku 2015 MUDr. Tomáš Votruba a od loňského roku MUDr. Petr Vodička. Řadu let tým doplňoval také MUDr. Jan Kasper, který oddělení opustil v roce 2024. Další lékaři z oddělení plastické chirurgie se postupně specializují a připravují.

Zákulisí těchto výkonů je plně zajímavostí – operační mikroskop má hodnotu srovnatelnou s dobře vybaveným luxusním sportovním vozem, každý mikrochirurgický nástroj stojí tisíce korun a jednorázová šicí vlákna o délce 13 cm s jehlou o délce 3 mm stojí téměř tisíc korun. Pokud nástroj

OFICIÁLNÍ TISKOVÁ ZPRÁVA

spadne na zem, je zpravidla zničen. A když vlákno vypadne z nástroje, najít ho vyžaduje nejen trpělivost, ale i velmi dobrý zrak – okem je totiž téměř neviditelné.

„Na konci takové operace, často po 5 i více hodinách, si odnášíme úžasný pocit – že jsme zlepšili trvale osud člověka. A pak už nás často čeká další den plný operací. Klíčovými je prvních sedm dnů, kdy hrozí ucpání cév krevní sraženinou. Pokud je pacient po týdnu v pořádku, víme, že to celé stálo za to,“ doplňuje prim. MUDr. Vladimír Mařík.

„Replantační výkony jsou s ohledem na celkový počet operací prováděných v naší nemocnici vzácnější, z pohledu pacientů však zcela zásadní. Záchrana zdánlivě malé části těla má totiž dopad do fungování pacienta v jeho dalším životě, jak pracovním, tak i osobním. Klíčový je i vliv na psychiku pacientů a tím i jejich celkové zotavení po úrazu,“ uzavírá generální ředitel Nemocnice České Budějovice MUDr. Ing. Michal Šnorek, Ph.D.